

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

- 31 LANG, Isabel. *Intertextualität als hermeneutischer Israiliyat*
Zugang zur Auslegung des Korans. Eine Betrachtung 031878
am Beispiel der Verwendung von Israiliyyat in der Sad Surəsi
Rezeption der Davidserzählung in Sure 38: 21-25. 180081
Berlin: Logos, 2015. 321 pp.

11 Aralık 2015

967 LANG, Isabel. *Intertextualität als hermeneutischer Zugang zur Auslegung des Korans. Eine Betrachtung am Beispiel der Verwendung von Israiliyyat in der Rezeption der Davidserzählung in Sure 38: 21-25.* Berlin: Logos, 2015. 321 pp.

Israiliyyat
031878
Had Surah
180081

26 Kasım 2017

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

"SÂO SÛRESİ"

B.B. TFS

el-Aynî, "Umdetü'l-Karî...", c. XV, s. 401-405

B.B.

31 MART 1996

SAD
SURESİ

1135. 'Aun, 'Abd-al-Hâfiz İbrâhîm: Buğyat al-fu'âd fî tafsîr sūrat »Şâd« / Muḥammad 'Abd-al-Hâfiz İbrâhîm 'Un. - Mişr : Maṭba'at al-Amâna, 1990 = 1411 h. - 198 S. Inhalt: Erläuterungen zur 38. Koransure (Şâd). - In arab. Schrift, arab. 31 A 20291

B.B.

31 MART 1996

SAD
SURESİ

1768. Ma'tûq, Aḥmad Ḥusain 'Alî: Sabîl ar-raşâd fî tafsîr sūrat »Şâd« / Aḥmad Ḥusain 'Alî Ma'tûq. - Ṭab'a 1. - Mişr : Maṭba'at al-Amâna, 1991 = 1411 h. - 303 S. Inhalt: Erläuterungen zur 38. Koransure (Şâd). - In arab. Schrift, arab. 31 A 22774

Defir

Sâd Suresi ✓ (38. sure)

- Dâvûd ✓

✓

el-mali, v/4081

B.B.

31 MART 1996

SAD
SURESİ

1749. 'Aun, Muḥammad 'Abd-al-Hâfiz İbrâhîm: Buğyat al-fu'âd fî tafsîr sūrat »Şâd« / Muḥammad 'Abd-al-Hâfiz İbrâhîm 'Un. - Mişr : Maṭba'at al-Amâna, 1990 = 1411 h. - 198 S. Inhalt: Erläuterungen zur 38. Koransure (Şâd). - In arab. Schrift, arab. 31 A 20291

✓ 158

سوره ۸۸ آیه و به گفته بصریان ۸۵ و به گفته قاریان مدینه، ۸۶ آیه دارد. سوره ص دارای ۷۳۵ کلمه و ۳۰۶۱ حرف است. ابوالفتوح رازی شماره واژگان آن را ۷۳۲ و شماره حروفش را ۳۰۲۹ حرف، دانسته است (التبیان، ۵۴۰۱۸؛ مجمع البیان، ۴۶۳/۴؛ تفسیر ابوالفتوح، ۴۵۴/۴؛ المیزان، ۱۸۹/۱۷).

مکی یا مدنی، مجاهد، قتاده و حسن، آن را مکی دانسته‌اند و شیخ طوسی گوید: هیچ ناسخ و منسوخی در آن نیست (تبیان، همان). قرآن شناسان دیگر نیز آن را مکی گفته‌اند.

پیامهای سوره (۱) پیام بنیادین و فراگیر سوره، تأکیدی است بر درستی و آسمانی بودن قرآن و این معنی از آیه‌های آغازین و پایانی سوره نیز پیدا است. سخن گفتن از کافران و گفتارها و باورهای ایشان و نادرست دانستن گفته‌های آنان و یادآوری شکنجه و رنجهای ایشان در جهان دیگر، پیام این بخش سوره است (آیه‌های: ۱ تا ۱۶، ۲۹؛ ۲) در این پیام روی سخن با پیامبر اسلام و فراخواندن او به بردباری و نیز یادآوری سرگذشت داوود پیامبر و داوری شتابزده او و سپس پشیمانی وی از این کار خویش و درخواست آمرزش از درگاه خدا و پذیرش درخواست او و نیز اندرزی به داوود که دیگر این چنین شتابزده داوری نکنند، همچنین گفتاری درباره سلیمان پیامبر پسر داوود و یادی از برخی از تواناییهای سلیمان (۱۷ تا ۴۹). ۳) گفت و گو از بهشت و خوشیها و نعمتهای فراوان آن که بندگان پاک و شایسته خدا از آنها برخوردار می‌گردند، از سوی دیگر، یادآوری دوزخ و شکنجه‌ها و رنجهای فراوان آن و بگو مگوهای دوزخیان با یکدیگر و نیز گنهکار دانستن هر گروهی گروه دیگر را درباره کردارهای ناستوده و رنج آفرین و دوزخ ساز خویش، یکی دیگر از پیامهای این سوره است (۵۰ تا ۶۴). ۴) بار دیگر گفت و گو با پیامبر و یادآوری سخنانی که باید به مردم بگوید و نیز تأکید بر وظیفه‌ای که او در برابر خدا و مردم دارد؛ همچنین سخن از آفرینش آدم پدر آدمیان، از فرمانبرداری فرشتگان از فرمان آفریدگار و نافرمانی و سرکشی ابلیس و گرفتار آمدنش به نفرین جاودانه خدا، نیز سخن از گفته‌ها و درخواست ابلیس از خدا و پذیرش درخواست او و سوگند وی به توانایی بی‌پایان او در راه گمراه ساختن فرزندان آدم و پاسخ پروردگار به ابلیس، بازپسین پیام این سوره است (۶۵ تا ۸۶).

سید محمد حسینی

فضیلت سوره، از رسول گرامی (ص) نقل شده که هر کس سوره ص را بخواند حسنات زیادی به او داده خواهد شد ضمن این که او از ارتکاب گناهان کبیره و صغیره محافظت

خویش و بهشت و نعمتهای فراوان آن که در اختیار ایشان است و از این رو به راستی خرسند و شاد مانند و نیز خدا را سپاسگزار که به گفته‌های بت پرستان و ناباوران همراه خویش گوش فرادادند و امروز بدانچه آنان گرفتار آمده‌اند، گرفتار نیستند (۴۰ تا ۶۱)؛ (۳) در این پیام سخن از پیامبرانی است که برای راهنمایی همین گرفتاران دوزخ و رنج و شکنجه‌های آن از سوی خدا آمدند، ولی اینان با فرشتگان خدا به یکبار برخاستند. سپس از شیوه‌های پیام رسانی پیامبرانی چون: نوح، ابراهیم، موسی و هارون، الیاس، لوط و یونس علیهم السلام، سخن رفته و گوشه‌هایی از زندگانی و رویدادهای روزگار پیامبریشان و همچنین از سخنانی و اندرزهایی که به مردمان خود گفتند و در برابر گفته‌ها و اندرزهای خویش، رنجها و رفتارهایی ناپهناجر و دل آزار دیدند، گفت و گو شده است. در پایان سخن از هر یک از این پیامبران (تا الیاس) پس از درود گفتن جداگانه به هر یک از ایشان دو آیه زیرین چهار بار آمده است (پس از هر پیامبر، یکبار): «انا کذلک نجزی المحسنین. انه من عبادنا المؤمنین» (۷۴ تا ۱۴۸)؛ ۴) گفت و گو با پیامبر اسلام (ص) درباره باورهای سست و سخنان نابخردانه کافران و گرفتاریشان در دوزخ و دستور روی گردانیدن از ایشان به پیامبر (ص)، بازپسین پیام این سوره است (۱۴۹ تا ۱۸۲).

سید محمد حسینی

فضیلت سوره، از رسول گرامی (ص) مروی است که خدای متعال برای خواننده این سوره حسناتی عطا می‌کند. و امام صادق (ع) فرموده است: هر کس این سوره را جمعه‌ها بخواند از آفات و بلیات محفوظ می‌ماند و.....

سوره ص، نام این سوره از نخستین کلمه نخستین آیه سوره گرفته شده است حرف «ص» در آغاز این سوره، یکی از حروف راز آمیز مقطعه آغاز سوره‌های قرآن است. آغاز سوره با ص و القرآن ذی الذکر آمده و پایان آن آیه ولتعلن نبأه بعد حین می‌باشد.

شماره کنونی سوره و شماره هنگام نزول، این سوره در ترتیب کنونی سوره‌های قرآن کریم، شماره ۳۸ و در ترتیب نزول قرآن نیز ۳۸ و پس از سوره «قمر» و پیش از سوره «اعراف» فرود آمده است (شناخت سوره‌های قرآن، ۳۲۴). سوره ص در مصحف امیرالمؤمنین علی (ع) در جزء ششم و جزء اعراف) و شماره ۸۳، پس از سوره «نور» و پیش از سوره «زمر» جای دارد. شماره آیه‌ها، کلمات و حروف، به گفته قاریان کوفه، این

21 AGUSTOS 2003

08 Temmuz 2015

380 REHMAN, Ahsan ur. The consonant şād (saad) in
three Qur'anic chapters: Şād, Mary and al a'raf.
International Journal of Academic Research (IJAR),
3 i (2011) pp. 1006-1014.

Araf Suresi

011817

Meryem Suresi

32840

Şad Suresi

180081

MADDE YAYIMLANDIKTAN

180081

SÂD SÛRESİ

1 HARUN ÖĞMÜŞ, Sad suresinin tefsiri ve günümüze bakan yönleri, Sakarya Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2001

2 HİKMET KAVİK, Sâd suresinin konulu tefsir çalışması, Erciyes Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2011

**“VE TAHTININ ÜZERİNE BİR CESET BIRAKTIK” 38 SÂD 34.
ÂYETİ İLE İLGİLİ TARİHSEL BİR OKUMA¹**

M.O. Klar

SOAS (School of Oriental and African
Studies), LONDRA ÜNİVERSİTESİ

Çeviren: Abdurrahman ATEŞ

İnönü Ü. İlahiyat F
aates@inonu.edu.tr

Sad Suresi

İslam'daki Süleyman şahsiyeti, Kur'an'da dört pasajda/bölümde sunulmaktadır. 21/Enbiya suresinde, Davud ve Süleyman'ın, tahrip edilen bir arazi hakkında karar verme olayından; müteakiben de Davud ve Süleyman'a verilen özel nimetler ile ilgili detaylardan söz edilir. Bunlardan ikincisine (yani Süleyman'a) verilen nimet, emriyle esen rüzgar, her şeyin bilgisi ve emrinde çalışan cinlerdir. 27/Neml suresinde hem Süleyman'a hem de Davud'a Allah bilgisinin verilmesinden ve onların şükretmesinden söz edilmektedir; Süleyman kendi kavmine, kuşların konuşmalarını anladığını ve kendisine her şeyin bilgisinin verildiğini söylemektedir. Daha sonra da karınca vadisi öyküsü ve Süleyman ile Sebe' kraliçesi arasındaki meşhur olay -ki kraliçenin Allah'a teslim olmasıyla sonuçlanmıştır- anlatılmaktadır.

34/Sebe' suresinde de yine Süleyman ve Davud'dan söz edilmekte ve onlara verilen özel nimetler, Süleyman'ın rüzgarı ve erimiş madeni kullanması ve cinler üzerindeki hakimiyeti ile ilgili detaylar verilmektedir. Ayrıca Süleyman'ın ölümünün cinlerden gizlenmesinden de söz edilmektedir. Son olarak 38/Sad suresinde ise yine Davud'dan söz edildikten sonra atlarının, Süleyman'ın huzurunda gösteri yapmalarından, bu nedenle de Süleyman'ın akşam namazını kaçırmışından, daha sonra cezalandırmak amacıyla atları boğazlamasından veya (tercih edilen bir yoruma göre)² atların bacaklarını ve boyunlarını okşamasından ve kendisine verilmiş olan (rüzgar

¹ *And we cast upon his throne a mere body: A Historiographical Reading of Q. 38:34*, Journal of Qur'anic Studies, 2004, c. 6, sy. 1, s. 103-126.

² Süleyman'ın, atlarını okşadığı veya boğazladığı konusunda müfessirler ihtilaf etmişlerdir. Bu konu ile ilgili delillerin bir tartışması için bak. Anthony H. Johns, "Solomon and the Horses: The Theology and Exegesis of a Koranic Story, Sura 38 (Sad): 30-33", MIDEO 23 (1997), s. 259-282.

16 EYLÜL 2009

MADDE YAYINLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

- Arab*, Dār Lisān al-‘Arab, Beirut, sd., I pp. 1143-1144. Masson, *Monothéisme* pp. 75-78; Cragg, *Mind* pp. 121-123.
19. E.R. Achtemeier, "Mercy" in *The Interpreter's Dictionary of the Bible*, ed. by Arthur Buttrick, New York: Abington Press, 1962, vol. 3, col. 352b.
 20. Rahbar, *God of Justice* p. 158.
 21. *Mu'jam alfāz al-Qur'ān al-karīm*, ed. by Majma' al-Lughat al-'Arabiyya, Cairo, Al-Hay'at al-Miṣriyya al-‘Āmma li-l-Ta'lif wa-l-Nashr, 1390/1970, II pp. 885-894.
 22. For further information on this concept see Michel Chodkiewicz, *Le sceau des saints*, Paris, Gallimard, 1986, especially pp. 29-39.
 23. In the Akkadian language from the stem (Ḥ B B) come. the verb 'to caress' and the name 'spouse, lover'; in Hebrew and Aramaic languages from the same stem derive the name to designate the 'bosom' of the woman and the verb 'to love'; in ancient Arabic languages the verb 'to love' derives from this stem, see "H B B" in *The New Brown, Driver, and Briggs Hebrew and English Lexicon of the Old Testament*, Francis Brown (ed.), Indiana: Association Publishers, 1981 (repr.) p. 285 b; " ' H B-Liben" in *Theologisches Wörterbuch zum Alten Testament*, Ernst Jenni und Claus Westerman, München, Kaiser Verlag, 1971, vol. 1 cols. 60-72; also Arnaldez, *Le Coran* p. 68; Masson, *Monothéisme* pp. 79-80.
 24. "Ḥ B B" in *Dictionnaire arabe-français-anglais*, ed. Régis Blachère, Moustafa Chouemi, Claude Denizeau, Paris, Maisonneuve, 1967-1976, III pp. 1993-2009; For the meaning and usage of the derivatives of the stem (Ḥ B B) in Arabic see Ibn Manzūr, *Lisān al-'Arab*, Beirut, sd., I pp. 544-547.
 25. *Mu'jam alfāz al-Qur'ān* vol. I pp. 243-245.
 26. (Ḥ B B) in *Al-mu'jam al-mufabnas* pp. 191-193
 27. Rahbar, *God of Justice* p. 172.
 28. See comments of these verses in Régis Blachère, *Le Coran*, Paris, 1950, III pp. 864.1129; Hamza Boubakeur, *Le Coran*, Paris, 1972, I pp. 115-116, 232-233; Alessandro Bausani, *Il Corano*, Firenze, 1978, pp. 519-537.
 29. "Grâce aux mystiques est né dans le parler arabe un langage authentique, celui de l'expérience", Nwyia, *Exégèse coranique* p. 4.
 30. Abū l-Qāsim al-Qushayrī, *Al-risāla fi 'ilm al-tasawwuf*, ed. 'Abd al-Ḥalīm Maḥmūd and Maḥmūd b. al-Sharīf, Cairo, Dār al-Kutub al-Ḥadītha, (1a ed. 1385/1966) 1972-1974, vol. 2 p. 610.
 31. Some basic literature on this topic: "Amour" par Claude Wiéner in *Vocabulaire de théologie biblique*, ed. by Xavier Léon-Dufour, Paris, Cerf, 1970, cols. 46-56; "Love in the Old Testament" by E.M. Good, vol. 3 pp. 164b-168b; "Love in the New Testament" by G. Johnston, vol. 3 pp. 168b-178b in *The Interpreter's Dictionary of the Bible*, ed. by George Arthur Buttrick, New York, Abington Press, 1962; "Agapáo-Agapè" in *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*, by William F. Arndt and F. Wilbur Gingrich, Chicago, University Press, 1957, pp. 4a-6b; "Liebe" by P. Van Imschoot in *Bibel-Lexicon*, ed. by Herbert Haag, Köln, Benzinger Verlag, 1968, pp. 1050-1056
 32. "Love in the Old Testament" by E.M. Good, in *The Interpreter's Dictionary*, vol. 3 pp. 164b, 166b, 167a.
 33. See Denise Masson, *Monothéisme coranique et monothéisme biblique — Doctrines comparées*, Paris, Desclée De Brouwer, 1976, pp. 62-94.

SOLOMON AND THE HORSES:
THE THEOLOGY AND EXEGESIS
OF A KORANIC STORY,
SURA 38 (Ṣād): 30-33

by

Anthony H. JOHNS

For G.C. Anawati, o.p.
In fondest Memory

The Koranic presentation of episodes from the lives of the prophets are sharply defined and memorable. They etch themselves into the mind of their hearers and, from the earliest days of Islam, have awakened among Muslims an eagerness to learn more of these heroes of salvation history, whether out of a desire for further edification, curiosity or a combination of both.

This widespread response has generated a large number of expansions of these episodes, in the course of which they have been organised into well-integrated narratives, much of the supplementary detail they contain deriving from the Haggadah. As stories they are excellently told and command an interest in their own right — whether from the content of the story they present, or the theology implicit in or drawn from the Koranic narrative they are designed to highlight. Shifts in the attitudes of the Muslim community to such stories and their interpretation may mark the emergence of trends and tendencies in the intellectual history of Islam and are part of the long-term working out of ideas in the Muslim community and its changing perception of itself.

An interesting example of such a shift is provided by an episode relating to Solomon in sura 38 (Ṣād): 30-33, verses which may be rendered:

فضل سورة الصفات

من السور المثني التي أوتيتها النبي ﷺ مكان الزبور :

فضائل سور ص والزمر وفافر وفصلت والشورى والزخرف والدخان

والجاثية والأحقاد

من السور المثاني التي أوتيتها النبي ﷺ مكان الإنجيل :

فمن وائلة بن الأسقع - ﷺ - أن النبي ﷺ قال : أعطيت مكان التوراة السبع الطوال ، ومكان الزبور المثني ، ومكان الإنجيل المثاني ، وفضلت بالمفصل (1) .

كان النبي ﷺ يقرأ سورة الزمر كل ليلة :

[275] فعن عائشة - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا - قالت : كان رسول الله ﷺ يصوم حتى نقول ما يريد أن يفطر ، ويفطر حتى نقول ما يريد أن يصوم ، وكان يقرأ كل ليلة بيني وإسرائيل والزمر .

= شهر بن حوشب الأشعري ، أبو سعيد ، الشامي ، مولى الصحابة أسماء بنت يزيد ، كان من كبار علماء التابعين ، حدث عن أبي هريرة وعائشة وابن عباس وغيرهم ، وقرأ القرآن على ابن عباس ، وحدث عنه قتادة ومعاوية بن قرة وعبد الحميد بن بهرام وغيرهم ، قال النسائي : ليس بالقوي ، وقال ابن عدي : وعامة ما يرويه شهر وغيره من الحديث فيه من الإنكار ما فيه ، وشهر هذا ليس بقوي في الحديث وهو ممن لا يحتج بحديثه ولا يتدين به وقال ابن حجر : صدوق كثير الأوهام من الثالثة ، مات سنة اثنتي عشرة ومائة ، روى له البخاري في الأدب المفرد ومسلم مقروناً وأصحاب السنن الأربعة . وقال الذهبي : وثقه أحمد وابن معين . وقال يعقوب بن شيبة ويعقوب بن سفيان : شهر ثقة طعن فيه بعضهم . وقال الترمذي : قال محمد - يعني البخاري - : شهر حسن الحديث . وقوى أمره ، وقال العجلي : ثقة . قال الذهبي : الرجل غير مدفوع عن صدق وعلم ، والاحتجاج به مترجح (سير أعلام النبلاء 372/4 ، الكاشف 16/2 ، التقريب 355/1 ، التهذيب 369/4 ، الكامل في الضعفاء 36/4 - 40) .

عبد الله بن عباس صحابي جليل ﷺ وعن الصحابة أجمعين .

الحكم على الأثر : إسناده حسن .

(1) أخرجه الطيالسي وأحمد وأبو عبيد والبيهقي وهو حديث حسن تقدم تخريجه وبيان السور المثني والمثاني في رقم 179 .

[275] أخرجه أحمد - واللفظ له - والترمذي ، والنسائي ، والحاكم ، وابن خزيمة في صحيحه وهو حديث صحيح تقدم تخريجه بالتفصيل : في رقم 225 .

قراءة سورة يس تيسر الأمور :

[273] عن عطاء بن أبي رباح قال : بلغني أن رسول الله ﷺ قال : من قرأ يس في صدر النهار قضيت حوائجه .

[274] وعن عبد الله بن عباس - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - قال : من قرأ يس حين يصبح أعطي يسر يومه حتى يمسي ، ومن قرأها في صدر ليلة أعطي يسر ليلته حتى يصبح .

= رأسي وهو يكي ويقرأ يس وقد ختمها (1) .

وقال المناوي : قوله ﷺ : « فاقروها عند موتاكم » أي من حضره الموت قال الطيبي : الفاء جواب شرط محذوف ، أي إذا كانت قراءة يس بالإخلاص نحو الذنوب السالفة فاقروها على من شارف الموت حتى يسمعها ويجريها على قلبه فيغفر له ما سلف (2) . والله أعلم .

[273] أخرجه الدارمي في كتاب فضائل القرآن ، باب في فضل يس 549/2 رقم 3418 فقال : حدثنا الوليد ابن شجاع ، حدثني أبي ، حدثني زياد بن خيثمة ، عن محمد بن جحادة ، عن عطاء بن أبي رباح فذكره . وذكره السيوطي في الدر المنثور في أول تفسير سورة يس 278/5 وقال : أخرجه الدارمي : الحكم على الحديث :

مرسل رجاله ثقات سبقت ترجمتهم في رقم 267 .

وعطاء بن أبي رباح ثقة من التابعين تقدمت ترجمته في رقم 59 .

[274] أخرجه الدارمي في الموضوع السابق رقم 3419 فقال : حدثنا عمرو بن زرارة ، ثنا عبد الوهاب ، ثنا راشد أبو محمد الحماني ، عن شهر بن حوشب قال : قال ابن عباس فذكره . وذكره السيوطي في الدر المنثور في أول تفسير سورة يس 379/5 وقال : أخرجه الدارمي : رجال الإسناد :

عمرو بن زرارة بن واقد النيسابوري ، أبو محمد ، روى عن أبي بكر بن عياش وهشيم وعبد الوارث الثقفي وغيرهم ، وروى عنه : البخاري ومسلم والنسائي والدارمي وغيرهم ، قال النسائي : ثقة ، وقال ابن حجر : ثقة ثبت من العاشرة ، مات سنة ثمان وثلاثين ومائتين ، روى له البخاري ومسلم والنسائي . التهذيب 35/8 ، التقريب 70/2) .

عبد الوهاب بن عطاء الخفاف صدوق تقدمت ترجمته في رقم 217 .

راشد بن نجیح الحماني ، أبو محمد البصري ، روى عن أنس وشهر بن حوشب وعبد الله بن الحارث وغيرهم ، وروى عنه ابن المبارك وعبد الوهاب الثقفي ، ومحمد بن أبي عدي وغيرهم ، قال أبو حاتم : صالح الحديث وذكره ابن حبان في الثقات وقال ابن حجر : صدوق من الخامسة ، روى له البخاري في الأدب المفرد وابن ماجه (التهذيب 228/3 ، التقريب 240/1) .

(1) بلوغ الأمان من أسرار الفتح الرباني للشيخ أحمد عبد الرحمن البنا 2540/18 .

(2) فيض القدير شرح الجامع الصغير 200/6 .

أهداف سورة «ص» (*)

الأنبياء، وحكاية أحوال ساكني جنة المأوى، وعجز حال الأشقياء في سقر ولظى، وواقعة إبليس مع آدم وحواء، وتهديد الكفار على تكذيبهم للمجتبى قال تعالى:

﴿إِنَّ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَمَّا نَبَأَ بَعْدَ حِينٍ ﴿٨٨﴾﴾

قضايا السورة

أثارت سورة ص عدداً من القضايا أهمها قضية التوحيد، وقضية الوحي، وقضية الحساب في الآخرة، وقد عُرضت هذه القضايا الثلاث في مطلعها، الذي يمثل الدهشة والاستغراب من كبار المشركين في مكة، حين جاءهم محمد (ص)

سورة ص سورة مكية نزلت في الفترة المتوسطة من حياة المسلمين بمكة، بين الهجرة إلى الحبشة والإسراء، وآياتها ٨٨ آية، وسُميت ص لابتدائها بهذا الحرف.

مقاصد السورة

قال الفيروزآبادي: «معظم المقصود من سورة ص: بيان تعجب الكفار من نبوة المصطفى (ص) ووصف الكافرين لرسول الله بالاختلاق والافتراء، واختصاص الحق تعالى بملك الأرض والسماء، وظهور أحوال يوم القضاء، وعجائب حديث داود وأوريا، وقصة سليمان، وذكر أيوب في الابتلاء والشفاء، وذكر إبراهيم وأولاده من

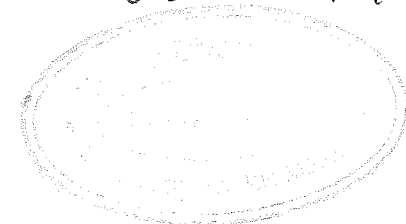
(*) انقضي هذا الفصل من كتاب «أهداف كل سورة ومقاصدها»، لعبد الله محمود شحانه، الهيئة العامة للكتاب، القاهرة، ١٩٧٩ - ١٩٨٤.

Cafer Şerefüddin

el-Mesawatül-Kur'aniyye hasa'sü's-süver,
c. VII, Beyrut 1920/1999, s. 227-252.

DN: 81303

030.2971 ŞER.M

10 MARS 2002